

VAIŠNUORS BENEDÉKTS

Tuoks lékéms

Lékéms inértés užverté ir žemé
Bruolius — tus perlus mylémus.
Ér degéna kas dėlna laužé
Lietovuos žallūsius daigellus.
Žemé prisutinta térsto krauso,
Kaa truoškuom kallejémüs, rūsiūs.
Uolas ér granits plyša, skeldiejé,
Vuo mūsa šerdys — kaap iš akméns.
Longüs sokryževuotüs viejee siota
Ér mértés besérdé beldies i mūra.
Tas muotinu éugesys!
Mes mériem iš bada,
Kaulus bieriem i šalta Amūra.
Lietovuos vards bova karda dūžis,
Kaap spindulys naktéis tomsomuo.
Ana spygloutus vartus laužé
Ér mes paukštées paskléduom
tundruo.

Lietovuos tréspalvė

Išauša élgaa svajuots ryts,
Triumpou muotinelé Lietova!
Kaap puokšté sparnaas laisvaas
plakas
Tautuos tréspalvė vieleva.
Šérdi gaivén kaap saulé,
Švelni kaap muotinas ronka.
I laisvę išvedé gyvenéma nauji,
Dédélles vélties pripéldyta.
Sopas aukštaa žydruo padongie
Ér ont garbingas péléis Gedimina,
Kaimé, truobelés palongie.
Šérdi gluosta net téms,
Katréi anuos lig šiuol nepripažená.
Išauša élgaa svajuots ryts,
Triumpou muotinelé Lietova,
Kaap paukšté sparnaas
laisvaas plakas
Tautuos tréspalvė vieleva.

Po sojieméma

Brongi mama, lukterk monés
Kélmé po žalees klevaas,
Stépros dvasluo gryšo pas tavés,
Laisvę parnešo i suodžio sava.

Neverk, neliūdlek pri
gérždontiu vartu,
Kaap néndré, sukniobusi i ežera.
Pabociouk... Gal paskutini karta...
Laiminga varga palinkiek mon...

Žavinguoji Ménéjé

Akis Ménéjés krontaas
Kaap paleesi i tuoll,
Šérdy kéls nerims,
Kaap verkl, vaituoji.

Vo kuo šerdés nerimst,
Krüténie šlelst, draskuos?
Kaap gintaraa sméltie grimst
Ménéjés verpetūs...

Nu kruntū statiausiu tū
Ménéjé véllico,
Žemaité malda švēntiausé
Lüpuom kartuo.

Ér žužen véllynys tuos
Balzganas melliausés,
Tuos mintys karto skrendontés —
paslaptrys géllausés.

Iš Tievynés mielsvū tuollu
Vondenelee tešk,
Prakaitili mūsa buočiu,
Sükoriou ér nés.

Jouduos žemés tropénelee
Kaap dongous dalelė,
Ér darbingé če artuojee
Auksa luobius sem.

Joukas če skaistli saulelė,
Šerdie vuoti ver.
Žydontés mielsvas žibutés
Pri vaguos opelé.

Ér švytrou če bažnyčelés,
Kyša kaap unt delna.
Dūsés, pamestas, nekaltas
Eiška kūnams pena.

Vondénelio skaistee žydro
Ménéjé potuo,
Vo žemaitis če, ont žerga,
So daina prajuo.

Margé margé peitv pluotaa
Kaap rūtas žallou,
Tarp kalnū kalneliu, ontaa,
Ménéjé vingiou...

Nu Stalgieni lligl Plungés
Išdédée pliušken,
Žemaltelems nuplaun kuojés
Kaap nuodémé sena.

Ana neš ér mona skunda
Lyg viesols pūkieli,
Onkstei ryta, ka pabund
Šéinpjuoviu polkielis.

GARGŽDAA
1991 metu gegužés 15 deima

VALIUŠKA ONTUONS

Gémé 1915 metu groudé 20
déina Muosiedé valsčiaus Šatiu
parakvėjés Laumaatiu kaimé.
Tieva bova ūkininkaa. Šeimuo
auga 8 vaakaa. Pradlios muokslus
bengé Šarkie, kor bova nosékielé gyventé anuo tieva.
Paskiau muokies Skouda gimnazéjuo,
Telšiū konégū seménaréjuo.
Vësa laika ér vësa dūšé bova
žemaitis. Daa seménaréjuo
préklausé Žemaitiu kalbuos
stodéju büreliou, redagava seménaréjés
laikraštieli "Vita Nova".

Béngontéis karou, pasétrauké iš Lietovuos. Gyven JAV, ko-négaun. Per sava gyvenéma
daug keliava. Kor bebova, vësor tarnava Déivaliou. Neapleida ér
sava literatüréniu gabomu. Ra-
šé ne tik eilleraštius. 1968 me-
taas išleida knigelé "Švēntadéiné žuodis", 1978 — "Lietoviui
misiés dešimtmetis Arizouuo".
Anuo žemaitéšké eilleraštee bo-
va spausdinté "A mon sakaa?"
laikraštie, "Žemaitiu žemés" žor-
nalé.

(Nukelta i 42 psl.)

VALIUŠKA ONTUONS

Žadauskiū kopytcelė

Žadauskiū kopytcelė

Mamunės Loubas vingie,
Karklu, alksniu gliebie.
Šarkės laumės toriejé daržieli.
Véltuo runtu augéna beržieli.
Anou bučava ousee, klevaa, vinkšnas.
Kuojés šéldé avietelés minkštas.
Salép anū serbentynaa auga.
Vésé krūmaa zvimbé, šniuokšté..
Laumės apynees sau galvas pouše,
Varnas stéprius lézduz kruové.
Gene medems šérdis ruové.
Strazdaa birbynėms cépnuojé.
Paopalis pasakuose skénda...
Tiktaa pabrésk per upiel.
Velziek aukštyn i kalnieli
Vaizda pamałysi kéta —
Ljorda — apžadams statyta.
Tataa Žadauskiū kopytcelé
Tarp lazdynu kaap žvakele.
Mieléno pluošto sava.

Stebuklinga varda gava

Geras ronkas gluosténieje,
Vuo taqs žéidaas kluosténieje.
Véinū vénia stuov é kriuok:
Kokéi laikaa — to žénuokl!
Lonkuo téen, kor žyds priglere,
Dabaa takaa jau ožžielé.
Kat piedieliu jau nebléka
Ont takelé, skardé pléka.

Kaa gegoté ožkokou,
Žmogaus šérdés sodejou.
Kuo teep bllauni to, Mergelé,
Atséstuojuisi pri opelé!
Pažvelk i kraijo paženkintus krūmus
I tus konkénili kaulus é kūnus.
Palaimink, Mergelé, ton vélta é lonka
Sava geruos, švēntuos Muotinas ronka.

Louba

Louba! Opé, opali skaidriauasis!
To — ondénū panavéjé, opaliu karalaaté,
Vésa pasaulé šalténii, opaliu poikiausé,
Kaap kuoki papoušta véintorté mergaité,
Kaap kuoks paluocios so rejé, douba.
To — mūsa mylémiausé gaivintuojé Louba.

Če slenki paléngvee, kaap apynys pu alksniu šakas,
Če to, žébénkšt, ni saika nežénaa, — külverténees blegi,
Kaap išgousdinti zoikis leki par mūsa daubas:
A to télitus roustu, vinterius, údror orvus regiř
So sava létijovio kaap so koltové to kúlaatius skalbi,
É plékus vaakükštius bočloudama, niekus anims kalbi.

Vo tú žuviū, žuvieliu be skaitliaus, be gala téen mauduos:
Viegélés, slydés, menuogaa, vějorkaa, viežee repečkas,
Stiekés, robotlee, dedpélvés lydekas, raudas —
I dumbla solindé vén veiz, kas če krapštuos.
Atménéms bepaleka: séituvuos maudyné, vo gal, ka veiziejé,
Kor téi vaakaa Kochanauské sava plùdés padiejé.

Es tomsiuos medés, es Laumés liünéjés ana gilmst.
Per Petrelé lonkas pu běski ondénii sava vara.
Aplenk Apoulés pilii garsé é če smélties grimst.
Kol viel pliauškiedama nueet lig Šarkės dvara,
Kor velnee senee rokundas so vuokytees vara.
Vo es če vingees ral tuos, pri Skouda Bliké morksa.
Pakol numéršt ozélsusi Bartuvuo, pri Korša.

Louba! To žemaitiu opé, opalé meillausé.
Vésu skoudiškiu to sapnos šviesiausis...
A žmuonés žéna, a anéi sopront,
Diel kuo karklaa, ronkas i taví somerké, dejou,
Diel kuo soméišts ondou.. Karklaa žlumb pri kronta.
Kuo teep liüdnas vakaraas lakštingalas čyrou?

Louba kelas

Louba, Louba to meigalé,
Mitree ruodyk sava galé,
Snéiga patalū ožteks,
Stépriuos syluos tau prireeks.

Élga žéima — laiks jau ruoda.
Stéklia grabé atsébuoda.
Longaa — ledā, goltaa snéiga —
A tau neožteks tuo méiga!!

Stékla klletka praséžluojé,
Splndulieliu puors atjuojé.
"Kelkis, slinké!" — ka sošoka. —
Ledaa lūža, Louba šuokal!

É apéntaas sospurdlesi,
I saulelé paveizies...
Gamtia pavasaré solauké!
"Louba kelas!" — vésé šauké.

Šilinska Mečisluova puortégrapéjé

Sapnū karalysté

Kaap déinas praeet...
Kor?.. Nežénaa...
Kas bepaléikt žmuogou?
Praeléti sapnaa...

Kaa naktés ožeet,
É bün omžénaa,
Kas bepaléikt žmuogou?
Tiktaa tošté sapnaa...

Ruoduos, ka ont žemés
Omžius gyvenaa,
Vo praejé vésks,
Léka tik sapnaa

Tik sapnaa sapnousés,
Kumštius ons anaa.
Sapnos sapnou gousés,
Ka abodo sapnaa.

VALIUŠKA ONTUONS

Atgéméems

Kaa turiejav syluos, šuokau
so vaakaas.
Kaa matlau žéidus, džlaugiaus
vésata.
Kaa myliejau kéta, gyvenau sapnaas.
Kas mata a žéna, kas yr tomsa.

Liuobo kaap blezdinga lakstyté
É kaap üdra upie nardyté.
Liuobo šuokénieté kaap jleraatis
É medees karstytiéis kaap
vuoveraaté.

"Sveikata, — ons saka anaa —
Torts, brongesnis ož brongénybés.
Vo kék metu jau gyvenaa?"
Nepažénés tomsuos, nesoprasí
švėsybés.

Apéntaas soglioré naree atségaus,
É kraus gysluoms tekies geriaus.
Apéntaas žlébas akys prašvélslies,
É mona šérdés nuognee pralinsmies.

Veiziek...

*Veiziek! Ontaa sokrypusi truobelé,
Kaap mamuné per okuluorius i švén-
ta kninga veiz,
Vo aplinkou, kaap mataa, rugiū lau-
kaa pabalé
Lauk nebsolauk, kumet pjuovlejee
atees.*

*Veiziek! Ontaa per dongo laumés
Jousta,
Atgolusi saulés atuokaituo sunkee
alsou,
É galva so koskelé apséguobusí vén
ašaras šluostuos,
É dyvuojés, kuo teep llüdnnaa
pri banduos švélpiuo péimou.*

*Veiziek! Ontaa per mieléna dogno
žousys,
Kaap téi laukaa, pavuogé vasara,
vasnuol...
Vo teep tataa prablegis é mūsa déi-
nas jaunas, drousés,
Pranykdamas saulelydiu léipsnuos...*

TURINYS

Pratarmie 2
S. Anglickis.
Žemaitiu rašytoju sambūris 2

POEZÉJÉ

S. Anglickis	4
U. Auškelaité	4
A. Bagduons	6
V. Budriekis	8
V. Daukšiené	8
J. Diržininks	9
J. Elekšis	11
P. Gréguola	12
J. Jankausks	14
A. Jankos	17
U. Jokubavičios	18
J. Janušlené	18
U. Luotožys	20
E. Miežlaiškiné	21
U. Mileikiené	22
S. Miltienis	24
V. Puocios	27
D. Ramonaité	29
N. Rimkiené	31
V. Roika	32
A. Salatkiené	35
P. Statnickis	38
J. Vainuoriené	39
B. Valšnuors	40
O. Valiuška	41

"ŽEMAITIU ŽEMĖ"

Gimténés žiburys
Žemaitiu kultūras draugéjés
"A mon sakaa?" redakcéjés ér
Žemaitiu akademéjés leidénys

REDAKTUORĘ Mukiené Danutė
PIEŠNIŪ AUTUORIOS
Jankausks Juozas

Douta rinktė 1994 04 04. Pašérašyta spauda 1994 11 07. 5,2 säl.
sp. I. Užs. Nr. 1238 . Opseténé spauda. Tlražos 2 tükst. egz. SL 1023.
"A MON SAKAA?" redakcéjé, Druskininku 20-102, Palonga 5720.
Tel. 57298. "RYTA" spaustové, Baltéjés pr. 10, Klaipédá, 5799.

KAINA SOTARTÉNÉ